

Tiivistelmä

- Ilmoitus on tehtävä iäkkästä henkilöstä, joka ei itse kykene hakemaan tarvitsemaansa tukea ja apua.
- Yksityishenkilöllä on oikeus tehdä ilmoitus.
- Viranomaisilla on velvollisuus tehdä ilmoitus.
- Ilmoitus tehdään kunnan sosiaalihuolosta vastaavalle viranomaiselle.

Ilmoittaminen iäkkään henkilön palvelutarpeesta

Eräs vanhuspalvelulain tuomista uusista asioista on ilmoittaminen iäkkään henkilön palvelutarpeesta. Ilmoitus palvelutarpeesta tehdään, kun on huoli iäkkästä henkilöstä eikä hän pysty itse apua hakemaan.

Ilmoituksen voi tehdä joko viranomainen tai yksityishenkilö – toisin sanoen kuka tahansa iäkkään henkilön tilanteesta huolestunut henkilö. Yksityishenkilöllä on oikeus tehdä ilmoitus iäkkään henkilön palvelutarpeesta, kun taas viranomaisilla on lain mukaan ilmoitusvelvollisuus.

Ilmoitus on tehtävä iäkkästä henkilöstä, joka ei itse kykene hakemaan itselleen tarvitsemaan apua. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisilla on velvollisuus tehdä ilmoitus. Kuka tahansa voi kuitenkin tehdä ilmoituksen salassapitosäännösten estämättä.

Ilmoituksen teon tarve

On syytä huolestua iäkkään henkilön hyvinvoinnista esimerkiksi silloin, kun

- iäkäs henkilö ei selviydy käytössään olevilla palveluilla mm. ravitsemuksen turvaamisesta, lääkehuollosta, hygienianhoidosta
- iäkäs henkilö asuu puutteellisesti varustetussa asunnossa tai asumisolosuhteet ovat muutoin epätarkoituksenmukaiset
- iäkäs henkilö ei selviydy enää itsenäisesti asioidensa hoidosta
- iäkäs henkilö ei osaa tai pysty hakeutumaan tarvitsemiinsa sosiaali- tai terveydenhuollon palveluihin
- iäkästä henkilöä kohdellaan kaltoin
- iäkäs henkilö käyttää päihteitä kohtuuttomasti vaarantaen oman terveytensä
- iäkäs henkilö vaarantaa oman turvallisuutensa tai terveytensä
- iäkkäällä henkilöllä on ilmeinen tarve apuvälineille.

Palvelutarpeesta ilmoittaminen Keski-Suomessa

Oma tupa, oma lupa -hankkeessa mietittiin tapoja iäkkään henkilön palvelutarpeesta ilmoittamiseksi. Kuntien edustajien lisäksi suunnittelemassa mukana oli keskeisimpiä yhteistyötahoja kuten pelastuslaitos, perusterveydenhuolto ja kriisikeskus Mobile.

Tärkeimmiksi asioiksi todettiin yhteinen ilmoitus pohja ja yhteystietojen kokoaminen ilmoituksen tekemistä varten.

Hankkeessa koottiin kunnista puhelinnumerot, mihin ilmoituksen voi tehdä virka-aikana sekä virka-ajan ulkopuolella.

Lisäksi Keuruu antoi kehittelemänsä lomakkeen ilmoituksen tekemistä varten hyödynnettäväksi koko Keski-Suomeen. Lomakkeen tavoitteena on helpottaa ilmoittajaa kokoamaan olennaisimmat asiat iäkkään tilanteesta jatkoselvittelyä varten.

Hankkeesta oltiin yhteydessä myös hätäkeskukseen asian tiimoilta. Hätäkeskuksella on oma selkeä toimintaohje: Virka-aikana ohjataan ottamaan yhteyttä kunnan sosiaalitoimeen ja virka-ajan ulkopuolella sosiaalipäivätykseen.

Ilmoituksen tekeminen

Ilmoitus tehdään kiireellisissä tapauksissa ensisijaisesti puhelimitse. Kiireettömissä tilanteissa ilmoituksen voi tehdä seuraavana arkipäivänä puhelimitse tai lomakkeella. Lomake auttaa olennaisten tietojen kokoamisessa ja helpottaa sosiaalihuollon viranomaisen työtä asian jatkokäsittelyssä.

Ilmoituksen tekeminen on tehtävä mahdollisimman helpoksi. Lomake ja ilmoituksen tekemisen ohjeet on hyvä olla saatavilla esimerkiksi kunnan internetsivuilla.

25 § Ilmoittaminen iäkkään henkilön palveluntarpeesta

Jos terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettu terveydenhuollon ammattihenkilö taikka kunnan sosiaalitoimen, alueen pelastustoimen, hätäkeskuksen tai poliisin palveluksessa oleva on tehtävässään saanut tiedon sosiaali- tai terveydenhuollon tarpeessa olevasta iäkkäästä henkilöstä, joka on ilmeisen kykenemätön vastaamaan omasta huolenpidostaan, terveydestään tai turvallisuudestaan, hänen on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava asiasta viipymättä kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, terveydenhuollon ammattihenkilön on ilmoitettava kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle iäkkään henkilön kotiuttamisesta terveydenhuollon laitoshoidosta. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen kotiuttamista. Muu kuin 1 momentissa tarkoitettu henkilö voi tehdä ilmoituksen häntä koskevien salassapitosäännösten estämättä.

Ilmoitus vastaanotettu ___/___/___

ILMOITUS IÄKKÄÄN HENKILÖN PALVELUTARPEESTA

Jos terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettu terveydenhuollon ammattihenkilö taikka kunnan sosiaalitoimen, alueen pelastustoimen, hätäkeskuksen tai poliisin palveluksessa oleva on tehtävässään saanut tiedon sosiaali- tai terveydenhuollon tarpeesta olevasta iäkkästä henkilöstä, joka on ilmeisen kykenemätön vastaamaan omasta huolenpidostaan, terveydestään tai turvallisuudestaan, hänen on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava asiasta viipymättä kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle. Muut kuin edellä mainitut henkilöt voivat tehdä ilmoituksen häntä koskevien salassapitosäännösten estämättä. (Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 980/2012 §25)

Henkilö, jota ilmoitus koskee (täytä ne tiedot, jotka saat selvitettyä):

Nimi	Hetu
Osoite	Puhelin

Tilanne tai asia, jonka vuoksi ilmoitetaan:

--

Arvio asian/tilanteen hoitamisen kiireellisyydestä:

Palvelutarve arvioitava kiireellisesti	Peruste
Palvelutarve arvioitava 7 arkipäivän aikana	Peruste

Ilmoittajan tiedot:

Nimi	Tehtävä tai virka-asema
Puhelin	Sähköposti

Ilmoituksen vastaanottaja:

Nimi	Tehtävä tai virka-asema
Puhelin	Sähköposti

Ilmoitus tulee toimittaa iäkkään henkilön kotikuntaan postitse.